

prima instanță: N. Chirtoacă
instanța de apel: T. Duca, E. Rățoi, A. Albu

dosarul nr. 2ra-3123/14

ÎNCHEIERE

05 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru,

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Rusnac Xenia,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rusnac Xenia
împotriva lui Godovanciuc Vasile cu privire la recunoașterea dreptului de
proprietate comună în devălmășie, anularea certificatului de moștenitor legal,
recunoașterea acceptării succesiunii, recunoașterea dreptului de proprietate asupra
patrimoniului succesoral,

și la cererea reconvențională a lui Godovanciuc Vasile împotriva Xeniei
Rusnac cu privire la încasarea cheltuielilor de înmormîntare,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 iunie 2014, prin care a fost
respins apelul declarat de Rusnac Xenia și menținută hotărîrea Judecătoriei Briceni
din 20 decembrie 2013,

c o n s t a t ă

La data de 21 februarie 2011 Rusnac Xenia a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Godovanciuc Vasile cu privire la recunoașterea dreptului de
proprietate comună în devălmășie, anularea certificatului de moștenitor legal,
recunoașterea acceptării succesiunii, recunoașterea dreptului de proprietate asupra
patrimoniului succesoral.

În motivarea acțiunii reclamanta Rusnac Xenia a indicat că sora ei
Godovanciuc (pînă la căsătorie Rusnac Tatiana) a înregistrat căsătoria cu
Godovanciuc Ivan la 25 august 1986. Din căsătorie copii nu au avut. În timpul
căsătoriei, ei au devenit proprietari asupra imobilului situat în s. Tribisăuți, r. Briceni
compus din: casă de locuit cu suprafața de 40,2 m.p. cu prețul de 9647 lei, șopron
cu suprafața de 28,2 m.p. cu prețul de 3990 lei, șopron cu suprafața de 12,2 m.p. cu
prețul de 1161 lei; teren de pămînt cu suprafața de 0,2496 ha aferent construcțiilor
cu prețul de 2275 lei și teren de pămînt cu suprafața de 0,0394 ha situat în
extravilanul s. Trebisăuți, r. Briceni cu prețul de 359 lei.

Acestui imobil îi este atribuit în Registrul bunurilor imobile la OCT Briceni cu numerele cadastrale 1446101035 și 1446101036.

La 21 august 2008 a decedat Godovanciuc Ivan. După decesul lui a rămas avere succesorală - teren agricol cu suprafața de 0,0986 ha și teren agricol cu suprafața de 1,1529 ha.

Indică că sora sa, Godovanciuc Tatiana, a intrat în posesia averii succesoriale rămasă după decesul soțului, care constituia 1/2 din proprietatea comună în devălmășie, prin administrarea bunurilor succesoriale, deși nu a adresat organului notarial o declarație de acceptare a succesiunii în termen de după decesul soțului.

Pîrîtul Godovanciuc Vasile este fiul decedatului Godovanciuc Ivan, care după decesul tatălui, nu a adresat notarului o declarație de acceptare a succesiunii în termen de 6 luni după deces și nu a intrat în posesia succesiunii.

La 04 aprilie 2009 a decedat sora sa Godovanciuc Tatiana.

După decesul ei, avînd calitate de moștenitor legal de clasa II, la 28 mai 2009 a depus declarație notarului privat Guzun Aliona în termen de 6 luni, prin ce a acceptat succesiunea după decesul surorii sale Godovanciuc Tatiana.

Pe parcurs, a aflat că pîrîtul a primit certificat de moștenitor legal asupra terenurilor de pămînt agricole, care au aparținut cu drept de proprietate lui Godovanciuc Ivan și la 18 septembrie 2009 a înregistrat după sine aceste terenuri cu numerele cadastrale 1446109098 și 1446113093.

Consideră că, notarul ilegal a eliberat pîrîtului certificat de moștenitor legal asupra acestor terenuri, fără consimțămîntul și refuzul ei ca succesor după decesul surorii sale.

Cere recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie a soților Godovanciuc Ivan și Godovanciuc Tatiana; anularea certificatului de moștenitor legal nr.5551 din 18 septembrie 2009 eliberat pe numele lui Godovanciuc Vasile, recunoașterea acceptării succesiunii asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Godovanciuc Ivan de către Godovanciuc Tatiana.

Godovanciuc Vasile a depus cerere reconvențională împotriva Xeniei Rusnac cu privire la încasarea cheltuielilor de înmormîntare.

În motivarea cererii reconvenționale Godovanciuc Vasile a indicat că, părinții lui au fost Godovanciuc Nadejda, decedată în anul 1971 și Godovanciuc Ivan decedat la 02 septembrie 2008.

La 25 august 1986 tatăl său s-a recăsătorit și a înregistrat căsătoria cu Rusnac (Godovanciuc) Tatiana, decedată la 04 aprilie 2009.

Indică că, pe parcursul vieții în comun părinții lui au construit în s.Trebisăuți gospodăria din litigiu. După ce tatăl său s-a recăsătorit cu Rusnac Tatiana împreună nu au construit nimic.

Menționează că, tatăl său era într-o vîrstă avansată de 87 ani, ultimii ani nu prea bine se simțea și avea nevoie de ajutor pe care îl acorda el cu soția sa nu numai tatălui, dar și soției acestuia. Pe perioada pe cînd tatăl era în viață, au convenit verbal de comun acord cu soția lui că, casa, gospodăria întreagă, îi va reveni lui, după decesul ambilor, împrejurări care l-au făcut să nu se adreseze la biroului notarial pentru acceptarea moștenirii.

Mai indică că, el din sursele financiare ale familiei sale a suportat toate cheltuielile pentru înmormîntarea tatălui în sumă totală de 16230 lei. După decesul tatălui el a continuat să îngrijească de soția lui, Godovanciuc Tatiana, pînă la decesul acesteia. De înmormîntarea ei, de asemenea, s-a ocupat el și familia lui. Pentru înmormîntarea lui Godovanciuc Tatiana a suportat cheltuieli aproximativ de 25 205 lei. Pîrîta nu și-a adus careva aport și nu a purtat careva cheltuieli la înmormîntarea surorii sale Godovanciuc Tatiana.

Solicită încasarea de la Rusnac Xenia în beneficiul său a cheltuielilor suportate pentru înmormîntarea soților Godovanciuc în sumă de 41 335 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Briceni din 20 decembrie 2013 acțiunea inițială și cea reconvențională au fost admise în parte.

- a fost recunoscută acceptarea succesiunii asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Godovanciuc Ivan de către Godovanciuc Tatiana, compus din ½ din imobilul situat în s. Trebisăuși r. Briceni – casa de locuit cu suprafața de 40,2 m. p. cu prețul total de 9647 lei; șopron cu suprafața de 28,2 m.p. cu prețul de 3990 lei; șopron cu suprafața de 12,2 m. p. cu prețul de 1161 lei; teren de pămînt cu suprafața de 0,2496 ha aferent construcției cu prețul de 2275 lei; teren de pămînt cu suprafața de 0,0394 ha situat în extravilanul s. Trebisăuți r. Briceni cu prețul de 359 lei, cu nr. cadastrale la OCT Briceni 1446101035 și 1446101036;
- a fost recunoscut dreptul de proprietate a Xeniei Rusnac asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul surorii sale Godovanciuc Tatiana compus din: casa de locuit cu suprafața de 40,2 m. p. cu prețul total de 9647 lei; șopron cu suprafața de 28,2 m.p. cu prețul de 3990 lei; șopron cu suprafața de 12,2 m. p. cu prețul de 1161 lei; teren de pămînt cu suprafața de 0,2496 ha aferent construcției cu prețul de 2275 lei; teren de pămînt cu suprafața de 0,0394 ha situat în extravilanul s. Trebisăuți r. Briceni cu prețul de 359 lei. S-a încasat de la Rusnac Xenia în beneficiul lui Godovanciuc Vasile suma de 24 703,86 lei pentru recuperarea parțială a cheltuielilor pentru înmormîntarea lui Godovanciuc Ivan și Godovanciuc Tatiana. În rest ambele acțiuni au fost respinse.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Rusnac Xenia a depus apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 iunie 2014 a fost respins apelul declarat de Rusnac Xenia și menținută hotărârea primei instanțe.

La emiterea deciziei instanța de apel a stabilit că la 21 august 2008 a decedat Godovanciuc Ivan.

Averea succesorală rămasă în urma decesului constituia imobilul situat în s.Tribisăuți, r.Briceni compus din: casă de locuit cu suprafața de 40,2 m.p. șopron cu suprafața de 28,2 m.p. , șopron cu suprafața de 12,2 m.p.; teren de pământ cu suprafața de 0,2496 ha aferent construcțiilor și teren de pământ cu suprafața de 0,0394 ha , înregistrate în Registrul bunurilor imobile la OCT Briceni cu numerele cadastrale 1446101035 și 1446101036 și două terenuri agricole situate în extravilan cu suprafața de 1,1529 ha cu nr.cadastral 1446113.093 și cu suprafața de 0,0986 ha nr.cadastral 1446109.098.

Prin materialul probatoriu administrat de instanța de judecată s-a stabilit că casă de locuit cu suprafața de 40,2 m.p. șopron cu suprafața de 28,2 m.p. , șopron cu suprafața de 12,2 m.p. au fost construite de către Godovanciuc Ivan cu prima soția a lui Godovanciuc Nadejda care a decedat în anul 1971.

Intimatul Godovanciuc Vasile este fiul lui Godovanciuc Ivan și a lui Godovanciuc Nadejda.

Potrivit actului de căsătorie Godivanciuc Ivan a înregistrat căsătoria cu Godovanciuc Tatiana la 25 august 1986. La 04 aprilie 2009 a decedat Godovanciuc Tatiana.

Instanța de apel a concluzionat că Rusnac Xenia a înaintat în instanța de judecată cererea prin care solicită să fie recunoscut dreptul de proprietate comună în devălmășie a soților Godovanciuc Ivan și Godovanciuc Tatiana asupra imobilului menționat, însă n-a invocat temeiurile de fapt și temeiuri de drept în susținerea cerinței date. Prin urmare, instanța de apel a considerat drept întemeiate concluziile instanței de fond privind respingerea acestui capăt de cerere.

Instanța de apel a respins argumentele apelantei, precum că Godovanciuc Vasile a recunoscut dreptul de proprietate a Tatiane Godovanciuc, or, s-a stabilit că după ce Godovanciuc Ivan s-a recăsătorit cu Godovanciuc Tatiana ei împreună n-au construit nimic din motivul că totul necesar era construit și ei nici nu au avut posibilități materiale, deoarece ambii erau deja pensionari.

De asemenea, s-a stabilit că după decesul lui Godovanciuc Ivan, Godovanciuc Tatiana a rămas să locuiască în casa și să folosească de ea, iar terenurile agricole au fost utilizate și administrate de către Godovanciuc Vasile, fiul lui Godovanciuc Ivan.

S-a constatat că atât Godovanciuc Tatiana, soția decedatului, cât și Godovanciuc Vasile, fiul lui Godovanciuc Ivan, au acceptat succesiunea prin

intrarea în posesia patrimoniului succesoral, iar Godovanciuc Vasile și prin depunere la notar a declarației de acceptare a succesiunii și primirii certificatului de moștenitor legal.

Astfel, Godovanciuc Tatiana, soția decedatului și Godovanciuc Vasile, fiul lui Godovanciuc Ivan, fiind moștenitori legali de clasa I, au cules patrimoniul lui Godovanciuc Ivan care a lăsat moștenirea în cote-părți egale a câte 1/2 cota-parte.

După decesul lui Godovanciuc Tatiana, sora acesteia - apelanta Rusnac Xenia, a acceptat succesiunea, depunând declarația la notar și astfel fiind unicul moștenitor, a cules patrimoniul lui Godovanciuc Tatiana cu cota-parte 1.

Colegiul Civil al curții de apel a notat că dacă succesiunea este culeasă de doi sau mai mulți moștenitori, ei dobîndesc patrimoniul lăsat de defunct, în indiviziune. Această stare de lucruri durează pînă la primirea certificatului de moștenitor.

Avînd în vedere cele constate, instanța de apel a considerat justă soluția primei instanțe privind recunoașterea dreptului de proprietate Xeniei Rusnac asupra casei de locuit cu suprafața de 40,2 m.p. , șopron cu suprafața de 28,2 m.p., șopron cu suprafața de 12,2 m.p.; teren de pămînt cu suprafața de 0,2496 ha aferent construcțiilor și teren de pămînt cu suprafața de 0,0394 ha, înregistrate în Registrul bunurilor imobile la OCT Briceni cu numerele cadastrale 1446101035 și 1446101036 și respingerea acțiunii privind anularea certificatului de moștenitor legal nr.5551 din 18 septembrie 2009 eliberate lui Godovanciuc Vasile pentru averea succesorală compusă din două terenuri agricole situate în extravilan cu suprafața de 1,1529 ha cu nr.cadastral 1446113.093 și cu suprafața de 0,0986 ha nr.cadastral 1446109.098.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că cheltuielile pentru înmormîntarea Tatiane Godovanciuc le-a suportat Godovanciuc Vasile. Astfel, instanța de apel a considerat că prima instanța întemeiat, în baza art. 1551 Cod civil, a încasat de la apelanta Rusnac Xenia, care a primit moștenirea după decesul lui Godovanciuc Tatiana, cheltuieli de înmormîntare în beneficiul lui Godovanciuc Vasile, proporțional cotei din averea succesorală primită.

La 07 august 2014 Rusnac Xenia a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe în partea respingerii acțiunii inițiale cu emiterea unei noi hotărîri prin care a admite integral acțiunea inițială și a respinge acțiunea reconvențională.

În motivarea recursului s-a invocat aplicarea eronată de către instanțe a normelor de drept material.

Menționează recurenta că nici în instanța de fond, nici în instanța de apel Godovanciuc Vasile nu a prezentat probe pertinente care ar demonstra că dînsul a

suportat cheltuieli pentru înmormântarea lui Godovanciuc Ivan și Tatiana și anume în ce sumă. Martorul Todoroscan Lilia, fiica intimatului, a explicat instanței că toate cheltuielile funerarii le-a suportat dînsa și nu dispune de careva probe că tatăl ei, intimatul Godovanciuc Vasile, i-a restituit aceste cheltuieli.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Rusnac Xenia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la

fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Rusnac Xenia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Rusnac Xenia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru